

Onderwerp: Commissie tot Onderzoek van de Rekening Verantwoordingsgesprek wethouder T.B. (Tim) Versnel (Werk & inkomen, Nationaal Programma Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten) inzake jaarrekening 2023

Betreft: Vragenlijst ter voorbereiding van het verantwoordingsgesprek

Afzender: Griffie Rotterdam
Naam: Evert Peterse
E-mail: ep.peterse@griffie.rotterdam.nl

Datum: 29 april 2024

Welkom allemaal bij dit verantwoordingsgesprek met wethouder Versnel inzake de jaarrekening 2023. Wethouder Versnel is binnen het college verantwoordelijk voor de portefeuille Werk & inkomen, Nationaal Programma Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten. De verwachting is, dat dit verantwoordingsgesprek ongeveer een uur zal duren.

Doel van dit verantwoordingsgesprek is om een aanvullend beeld te krijgen op de zaken die door FA en/of door de accountant zijn gecontroleerd. We lichten daarom enkele onderwerpen uit uw portefeuille. Dit om een gevoel te krijgen hoe u stuurt en of u in control bent. De uitkomsten van dit gesprek krijgen een plek in advies van de COR aan de gemeenteraad van Rotterdam ten aanzien van het vast kunnen stellen van de Jaarrekening 2023.

Algemeen:

- Hoe gaat het met u en hoe bevalt het wethouderschap u?
- Hoe kijkt u terug op het financiële jaar 2023?
- Heeft u artikel 213a onderzoeken gedaan?
- Hadden keuzes in beleid het gewenste effect?
- Heeft u in de voorbereiding op dit gesprek de begroting 2023 en de jaarstukken 2023 gelezen?
- Dekt het verhaal voor wat betreft W&I voor u de lading?

BUIG gelden en risico's in het financieel beheer:

Gemeenten ontvangen van het rijk een gebundelde uitkering; macrobudget voor het bijstandsbudget (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.

Op 12 maart in een interview met Rijnmond hebben we kunnen lezen dat het geld dat de gemeente ontvangt voor de bijstandsuitkeringen en de systematiek die erachter steekt een bedreiging zijn voor de gemeentefinanciën.

Eerder in de begroting 2023 hebben we kunnen lezen op pagina 224:

De inkomsten die Rotterdam van het Rijk ontvangt voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen schieten mogelijk tekort om de hiermee samenhangende lasten te dekken. Het Rijk verdeelt het landelijk beschikbare budget (het zogeheten macrobudget BUIG) tussen de gemeenten. Specifieke risico's zijn:

- *Eén van de uitgangspunten in de berekening van het BUIG-saldo is de verwachte ontwikkeling van het landelijke bijstandsvolume o.b.v. de meest recente CPB-ramingen. Als het Rotterdamse bijstandsvolume een ongunstigere ontwikkeling van het aantal uitkeringen kent zal dit leiden tot een financieel tekort.*
- *Wijziging van budgetaandeel Rotterdam in het BUIG-budget. Dit kent twee onderdelen: (1) veranderingen in verdeelmodel voor bijstandsbudgetten (jaarlijkse actualisatie van*

verdeelmaatstaven) en (2) veranderingen in de verdeling van het LKS-deelbudget op basis van gerealiseerde LKS-uitgaven in het vorige jaar. Eind september 2023 wordt het definitieve BUIG-budget 2023 en het voorlopig BUIG-budget 2024 bekend gemaakt. Een wijziging van slechts 0,1% in het aandeel van Rotterdam betekent direct een stijging/daling van de inkomsten met € 6 mln. - Op basis van tussenrapportages voor de doorontwikkeling van het BUIG-verdeelmodel lijkt het er sterk op dat het aandeel van Rotterdam vanaf 2024 fors lager gaat worden. Pas bij publicatie eind september zal de uitkomst van het nieuwe verdeelmodel 2024 bekend worden. Uitgaande van de tussentijdse uitkomsten wordt voor 2024 de kans van optreden op een BUIG-tekort verhoogd naar 50% (was 25%). Voor de jaren daarna wordt dit jaarlijks afgebouwd waarbij wordt uitgegaan dat met SZW nadere afspraken worden gemaakt om de verslechtering ongedaan/kleiner te maken.

Voor het bepalen van het maximale tekort op de BUIG wordt uitgegaan van 10% van de BUIG lasten (circa € 550 mln.). Voor een eventueel extra tekort kan namelijk een beroep worden gedaan op de vangnetregeling (voor zover dat extra tekort door de accountant als rechtmatig is beoordeeld en niet wordt gecompenseerd door meevallers uit de voorgaande twee jaren).

In het voorlopig rekening resultaat lezen we dat het tekort op de BUIG in 2023 € 13,3 bedraagt. Het tekort is daarmee € 5,7 mln. lager dan eerder begroot. De benodigde onttrekking vanuit de reserve BUIG wordt daarmee lager.

In de jaarstukken gaat pagina 202 hierover, echter is deze tekst in de toekomstige tijd. Bv: "Eind september 2023 wordt het definitieve BUIG-budget 2023 en het voorlopig BUIG-budget 2024 bekend gemaakt"

- Het gaat hier om een groot risico (naast de grondexploitatie). Is de tekst actueel?
- Hoe ziet de wethouder in de zoektocht naar een balans tussen middelen beschikbaar houden voor opgaven in de stad en reserveringen maken voor te verwachten tegenvallers de twee risicoposten van 75 mln. in 2023 met een kans van 25% voor de inkomensregeling (BUIG) als input voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit?
- Zijn het risico's of een onzekerheid in de aannames?
- Hebben er zich risico's voorgedaan afgelopen periode binnen W&I?
- Hoe zijn de percentages van kans op risico bepaald?
- Welke risicomatregelen zijn er nog meer (naast financiële)?
- Hoe lopen de gesprekken met SZW en gaat dat iets doen veranderen aan het risicoprofiel?

Bestemmingsreserve BUIG 28.1 mln. onttrokken en 22.6 mln. toegevoegd tot bedrag van 25 mln. wat we herkennen als risicoreservering.

Tweede herziening pag. 224: *Inkomensregeling (BUIG): het nieuwe BUIG-verdeelmodel pakt ongunstig uit voor Rotterdam. Hiermee wordt rekening gehouden in het risico. Derhalve wordt de kans van het optreden van een BUIG-tekort vanaf 2024 verhoogd van 25% naar 50% aflopend naar 25% in 2027.*

- Wat is precies het risico en is dit een incidenteel of structureel risico?
- Wanneer werd duidelijk dat het tekort op de BUIG kleiner werd?
- Kon dit in de tweede herziening worden verwerkt?
- In de toelichting wordt gesproken over een dotatie bij de tweede herziening, terwijl de begroting en realisatie gelijk zijn, klopt dit?
- Is het alleen een financieel risico of ook in beschikbare ambtelijke capaciteit (en hoe vertaalt je dat naar bv begroting)?
- Hoe heeft de besluitvorming over de vorming van deze reserves plaatsgevonden (in de begroting staat niet van toepassing en in de jaarstukken 2015)?
- Heeft de wethouder hier het gevoel om in control te zijn?

- Wat is de motivatie achter een bestemmingsreserve en input in de berekening van de weerstandscapaciteit. Is het dubbel of lijkt dat maar zo? En hoe werkt de systematiek van een risico van 25% op € 75.000.000,- in verhouding tot een bestemmingsreserve van € 30.676.000,-
- Is dit (en de what if) in de stukken zoals de begroting en de jaarstukken goed uitgelegd voor raadsleden?

De BUIG is binnen de gemeente ook de grootste SPUK (SPecifieke UitKering) waarbij de bestedingen worden verantwoord middels een SISA-dossier (Single information single audit). Het werk en de kosten van Sisa's zijn meermaals ten gehore gebracht bij de COR.

- Wat vindt de wethouder van de SPUK-systematiek in de BUIG?
- Welk deel van het BUIG-Budget gaat op aan de betaling van de bijstandsuitkeringen en welk deel is binnen het kader van de wetten 'vrij' in te vullen binnen het gemeentelijk beleid (zoals de Loon Kosten Subsidie).
- Kan de wethouder aangeven hoe hij in zijn algemeenheid financieel stuurt op mogelijk financiële tegenvallers en hoe hij daarbij gebruik maakt van reserves en voorzieningen?
- Is de beleidsnota Weerstandsvermogen en risicobeheersing Rotterdam 2022 voor de wethouder toereikend?

Subsidieproces:

In de 4^e VGR 23bb001254 werd aangegeven *"bij het proces Verstrekte subsidies en bijdragen een hogere rechtmatigheidsfout van € 7,8 mln. (geëxtrapoleerd) en een onduidelijkheid van € 3,9 mln."* De grootste fout betreft een post van € 265k die extrapoleert naar € 5,4 mln. De fout zelf is nog gecorrigeerd, maar de extrapolatie blijft bestaan.

- Kunt u aangeven wat hier precies is gebeurd binnen uw programma, dit in aanvulling op pagina 188?
- Waarom gaat het kopje Rechtmatigheid over controles op pagina 158 en niet over de onrechtmatigheden en fouten binnen dit programma op pagina 229 van de jaarstukken?

Bij de COR is diverse malen het gesprek gaande dat het verantwoordelijkheidsgevoel netjes over alle schouders verdeeld moet worden. De teksten die op pagina 188 worden gegeven lijken erg vanuit FA te komen en minder vanuit de lijn.

- Klopt dit?
- Heeft u het gevoel dat het verantwoordelijkheidsgevoel met betrekking tot rechtmatigheid goed is verdeeld? En dus ook in de lijn?

In de begroting zit onder de tegel subsidies een snelkoppeling naar relevante subsidie beleidsvelden. (<https://www.rotterdam.nl/subsidies>). Hier staat onder werk en inkomen de subsidie "Subsidie Rijnmonds arbeidsmarkt perspectieffonds". Waarom is deze en heel het programma Werk en inkomen niet terug te vinden op pagina 222 van de begroting 2023 in de jaarstukken? Op pagina 199 zit onder Werk en inkomen ook een overzicht van subsidies maar geen "Subsidie Rijnmonds arbeidsmarkt perspectieffonds".

- Kunt u dit toelichten?
- Is de lijst volledig?
- Wat wordt bedoeld met "diverse subsidies privépersonen"?
- Kan dit beter worden toegelicht in de stukken?

Onderdeel van uw portefeuille is de Loonkostensubsidie

- Hoe loopt dit proces?
- Is de toelichting op pagina bewust niet specifiek?

- Waar kunnen we de financiën vinden in de jaarstukken of de begroting over de Loonkostensubsidie (LKS)?
- Waarom staan er onder Werk en Inkomen geen subsidies geregistreerd bij de begroting?
- Loopt de gemeente hierin een financieel risico?
- Is het proces rond het verstrekken van subsidies voor verbetering vatbaar wat u betreft?
- Hoe is dat met de overgang naar ORACLE-cloud (in project GREAT) geregeld?
- Verwacht u opstartproblemen?